

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-1-155 (Devralma)
Karar Sayısı : 06-95/1205-367
Karar Tarihi : 28.12.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER: Abdulgani GÜNGÖRDÜ, M. Akif KAYAR, Metin PEKTAŞ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : First Chemical Holding Kft
Temsilcisi Av. Tolga İşmen
Büyükdere Cad. Maya Akar Center No:100-102 Kat:19
20 34394 Esentepe/İstanbul

D. TARAFLAR

: BorsodChem Nyrt
3702 Kazincbarcika Bolyai ter 1 MACARİSTAN
First Chemical Holding Kft
1053 Budapeşte Karolyi Mihalyutca 12 MACARİSTAN

E. DOSYA KONUSU: BorsodChem Nyrt'nin ihraç edilmiş tüm hisselerinin halka arz yöntemiyle, First Chemical Holding Kft tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

30

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 21.11.2006 tarih ve 7824 sayı ile giren bildirim üzerine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 25.12.2006 tarih, 2006-1-155/Öİ-06-A.G sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 25.12.2006 tarih, REK.0.05.00.00-120/250 sayılı Başkanlık önergesi ile 06-95 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; BorsodChem Nyrt'nin tüm hisselerinin, First Chemical Holding Kft tarafından devralınmasına ilişkin bildirim, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu ve söz konusu devir işlemi sonucu 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile yasaklanan, bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya mevcut hakim durumlarını güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı, ifade edilmektedir.

50

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. BorsodChem Nyrt (Borsodchem)

Borsodchem Macaristan'da kurulu bulunan bir kimyasal ve kimyasal eşya üreticisi olup, toplam 290 bin tonluk kimyasal ürün üretim kapasitesine sahip bulunmaktadır. Yönetim Kurulu; Dr. Heinrich Georg Stahl, Laszlo F. Kovacs, Bela S. Varga, Ferenc Bartha, Dr. Janos Illlessy, Heinrich Pecina, Kay Guller, Timur Rahimkulov'dan oluşan şirketin hissedarlık yapısı ise aşağıdaki gibidir:

60 Tablo 1: Borsodchem'in hissedarlık yapısı

Hissedar Adı	Hisse Oranı (%)
Firthlion Limited	25
VCP Divestment AG	21,5
Halka Açık	53,5
TOPLAM	100

H.1.2. First Chemical Holding Kft (FCH)

FCH, Macaristan'da kurulu Permira Holding Limited'in (Permira) kontrolü altında bulunan ve BorsodChem'in devralınması amacıyla kurulmuş bir şirkettir.

70 FCH'nin halihazırda herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Ancak Permira Holding'in ortak kontrolünde bulunan şirketlerden Cognis GmbH, yiyecek, kozmetik, kişisel bakım ürünleri, ev bakımı, yağlama malzemeleri, kaplama, paketleme, madencilik, kimyasal tarım ürünleri, deri ve tekstil sanayi, çeşitli kimyasal ürünlerin üretimini gerçekleştirmektedir. Cognis GmbH Türkiye'de Cognis Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. vasıtasıyla "plastik katkı maddeleri" pazarında faaliyet göstermektedir.

Genel Müdürü Ian Sellers olan şirketin %100 hissesi First Chemical SARL (Luxemburg) tarafından kontrol edilmektedir.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

80 Devralınan teşebbüs Borsodchem 1) Polivinil Klorür (PVC) veya PVC reçine, 2) Tolual İzosiyanat (TDI), 3) Metilen İzosiyanat (MDI) olmak üzere üç ana polimerin üreticisi konumundadır. Borsodchem söz konusu ürünlerinin distribütörler vasıtasıyla ithal edilip satılması yoluyla Türkiye'de faaliyet göstermektedir.

Dosya kapsamında TDI, MDI ve PVC'nin ürün özelliklerine ilişkin aşağıdaki bilgiler yer almaktadır:

90 1) **PVC:** PVC özellikle mükemmel derecede alev geciktirici özelliklere sahip bulunması nedeniyle elektrik kablo ve tesisatlarının ya da kapı-pencere sistemlerinin üretiminde kullanılmaktadır.

2) **TDI:** TDI, mobilya, taşıt yedek parça ve paketleme için yumuşak/esnek poliüretan köpük, ayakkabı tabanı, otomotiv paneli, yapıştırıcı ve tıkaçıcı gereç üretiminde kullanılmaktadır.

3) **MDI**: MDI, soğutma, inşaat, mobilya ve taşıt yedek parça üretiminde kullanılan poliüretan köpüklerin üretiminde kullanılmaktadır. MDI ürünlerinin temel kullanıcıları inşaat sanayi ve ayakkabı sanayidir.

100 Söz konusu üç ürün plastik malzemelerin yapımında kullanılan ana ham maddeler olarak sınıflandırılmaktadır. Özellikle talep ikamesi açısından her üçünün farklı kullanım alanlarına sahip olması ayrı pazarlarda değerlendirilmesini kanıtlar niteliktedir.

Bildirim konusu devralma işlemi ile ilgili konuyu inceleyen Rekabet Uzmanlarınca pazarda yer alan çeşitli teşebbüslerle görüşmeler yapılmış ve söz konusu üç ürünün ayrı pazarlar oluşturduğu ifade edilmiştir.

110 Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde; ilgili ürün pazarları bu dosya kapsamında, "plastik ürünlerin ham maddeleri" şeklinde tanımlanabilecek geniş bir kimyasal ürünler pazarının alt pazarları altında "MDI", "TDI", "PVC reçine" olarak belirlenmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili ürün pazarları açısından ülke içindeki rekabet şartlarının bölgesel olarak farklılaşmasına neden olabilecek bir unsurun bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak tespit edilmiştir.

H.3. Değerlendirme

H.3.1. İşlemin Niteliği Bakımından Yapılan Değerlendirme

120 Dosya konusu işlem, Borsodchem'in ihraç edilmiş tüm hisselerinin halka arz yöntemiyle, FCH tarafından satın alınarak kontrolünün el değiştirmesidir. Borsodchem ve FCH Macaristan'da yerleşik teşebbüsler olmasına rağmen Türkiye coğrafi pazarında Borsodchem'in distribütörler/acenteler vasıtasıyla ilgili ürün pazarlarında faaliyeti bulunmaktadır.

130 Devralma işleminin hukuki dayanağını, First Chemical Holding Kft tarafından 19.9.2006 tarihinde sunulan "Aleni Hisse Alım Teklifi Belgesi" oluşturmaktadır. Bu teklif gereği FCH, Borsodchem'in tedavüldeki hisselerinin %100'ünü devralmakta ve kontrolünü ele geçirmektedir. Bu çerçevede, Türkiye'de ithalat yoluyla faaliyeti bulunan Borsodchem'in nihai devri ile kontrolünün el değiştireceği göz önüne alındığında, incelemeye konu olan işlem, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde yer alan hükümler uyarınca yoğunlaşma doğurucu bir devralma işlemidir.

H.3.2. İşlemin Bildirimi Açısından Yapılan Değerlendirme

140 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde "bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur" hükmü yer almaktadır.

Bildirim Formu ve ekinde yer alan bilgi ve belgeler çerçevesinde, Borsodchem'in yalnızca PVC pazarında Türkiye'de 2005 yılında (.....) Euro/(.....) YTL (26.11.2006 tarihli kura göre) ciro elde ettiği anlaşılmaktadır.

150 Söz konusu ciro rakamı dikkate alındığında dosya konusu devralma işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi çerçevesinde Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

H.3.3. İşlemin 4054 Sayılı Kanun'un 7. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

4054 Sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarınca, bir birleşme veya devralmanın yasaklanabilmesi için işlemin, ya hakim durum yaratarak ya da mevcut bir hakim durumu güçlendirerek ilgili piyasada rekabeti önemli ölçüde azaltması gerekmektedir. Bu bağlamda, başvuru konusu işlem taraflarının pazardaki konularının değerlendirilmesi gerekmektedir.

160 Bildirim konusu devralma işlemi ile ilgili olarak Rekabet Uzmanlarınca pazarda yer alan teşebbüslerle gerçekleştirilen görüşmeler aşağıdaki gibidir:

Türk Henkel Kimya San. ve Tic. A.Ş. ile yapılan görüşmede aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

170 *"Sektörde çok sayıda ithalatçı firma bulunmaktadır. İthalatın önünde yasal ya da fiili engel bulunmamaktadır. Özellikle internet üzerinden uzakdoğudan ürün ithali söz konusudur. TDI ve MDI'la birlikte kullanılan bazı polioli tipleri ve bazı katkı maddeleri Cognis Türkiye tarafından üretilmekte veya ithal edip pazarlanmaktadır. TDI ve MDI üretmek için 100 milyon ABD doları bir yatırım gerekebilir. Türkiye'de üretici yoktur. PVC reçineyi bir tek Petkim üretmektedir. Petkim'in Pazar payı PVC'de % (....-....) kadardır. Cognis'in plastik katkı pazarında yaklaşık % (...) civarında pazar payı vardır. PVC reçine pazarı görece olarak TDI ve MDI'a göre daha rekabetçidir. İthalatın önünde herhangi bir engel yoktur."*

Cognis Kimya San. ve Tic. A.Ş. ile yapılan görüşmede aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

180 *"PVC pazarı yaklaşık 500.000 tonluk bir pazardır. Petkim bunun yarısını karşılamaktadır ve geri kalanı Solvay gibi ithalatçı firmalar tarafından tedarik edilmektedir. PVC (PVC reçineyi de kapsamaktadır) sulama boruları, pencereler, suni deri, ayakkabı tabanı, oyuncaklar, konveyör bantlar, kablo gibi ürünlerin yapımında kullanılmaktadır. Ancak PVC tek başına kullanılmadığı/işlenemediği için ana hatlarıyla katkı maddeleri olarak adlandırılacak yumuşatıcılar, kaydırıcılar, stabilizatörler, plastifiyanlar, slipping agentlar, antistatik maddeler kullanılması gerekmektedir. İşte Cognis bu katkı maddelerinin üretimini gerçekleştirmektedir. Söz konusu maddelerin üretiminde müşteri ihtiyaçlarına modifikasyonlar yapılabilmektedir. Cognis'in pazarı "plastik katkı maddeleri" olarak adlandırılabilir. Ancak ürün gruplarına göre çeşitli alt sınıflar bulunmaktadır. Bu alt sınıflara göre % (...)-% (...) arasında çeşitli pazar paylarına sahip olabileceğimiz ifade edilse de bu rakamların sağlıklı veriler olduğunu söylemek güçtür, değişkenlik göstermektedir. TDI ve MDI ürünlerinin üretim ya da ithalatıyla ilgimiz bulunmamaktadır. Keza PVC reçine pazarında da üretimimiz*

190

ve satışı yoktur. Poliyoller ve (MDI ve TDI)'da poliüretan üretiminde kullanılan maddelerdir. Şu anda poliyolleri üretmiyoruz, satışı yoktur. Henkel Grubuyla hiçbir hukuki bağımlılık yoktur. Yalnızca kira sözleşmesi vasıtasıyla üretim tesisi paylaşıyoruz ve karşılıklı olarak atık, IT gibi alanlarda hizmet alışverişimiz bulunmaktadır. TDI ve MDI'da tamamen ithalata bağımlılık mevcuttur.”

200

Tempo Uluslar arası Endüstriyel Temsilcilik ve Ticaret Ltd. Şti. ile yapılan görüşmede aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

210

“MDI pazarının Türkiye’de yaklaşık büyüklüğü 60-70 bin tondur. TDI ve PVC reçinede faaliyetimiz bulunmamaktadır. Borsodchem’in TDI ve PVC reçine ürünleri distribütörler tarafından satılmaktadır. Distribütörler malı kendisi satın alıp müşteriye satmaktadır. MDI pazarında Türkiye’de faaliyet gösteren temel şirketler Dow Chemical, Bayer, BASF, Borsodchem şirketleridir. MDI ve Türkiye’de üretilmemektedir, pahalı bir yatırım gerektirmektedir. TDI’da Borsodchem’in pazar payı % (...)’un altındadır. MDI’da Borsodchem’in pazar payı yaklaşık % (...)’dur. Geri kalan % (...) pazar payı yaklaşık olarak Dow ve Bayer tarafından paylaşılmaktadır. TDI, MDI ve PVC reçine ürünleri birbirlerinin yerine ikame edilemez. MDI ve TDI’yla birlikte poliyol de kullanılmak zorundadır. Borsodchem’in poliyol üretimi yoktur.”

Pentaplast Kimya Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti. ile yapılan görüşmede aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

220

“Yalnızca PVC reçinede faaliyetimiz bulunmaktadır. PVC’de Türkiye’de toplam pazar büyüklüğü yaklaşık 750.000 ton’dur. Bu pazarın 130.000 tonu Petkim tarafından ve geri kalanı ithalatçılar tarafında karşılanmaktadır. Avrupa menşeli ürünlere anti-damping vergisi konulmuştur. Bu vergiler 25-45 ABD doları arasında değişmektedir. Borsodchem’in mallarındaki vergi 45 ABD dolardır. 2005 sonlarında Çin malları da gelmeye başlamıştır. Çin mallarına “safeguard measure” denilen tedbir konulmuştur. Bu nedenle Çin mallarının gelişi azalmıştır PVC reçinede Petkim piyasadaki referans fiyatı belirlemektedir. Mallarını sattığımız Ineos Vinyls’in Türkiye pazarında yaklaşık % (...) pazar payı vardır, Ineos Almanya menşelidir. Yine Almanya menşeli Vinnolit’in payı yaklaşık % (...), Vistolit’in yaklaşık % (...) civarında pazar payı mevcuttur. Romanya menşeli Oltchim’in yaklaşık pazar payı % (...-...) düzeyindedir.”

230

Aşağıdaki tablolarda Bildirim Formunda ve yukarıda yer verilen görüşmelerde yer alan bilgiler çerçevesinde söz konusu ürün pazarlarında Türkiye’de faaliyet gösteren teşebbüslerin sahip oldukları tahmini pazar paylarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir:

Tablo 2: PVC İlgili Pazarındaki Pazar Payları

PVC	Pazar Payı %
Pektim	(...)
Borsod	(...)
Oltchim	(...)
Vinnolit&Vestolit	(...)
Cognis Türkiye	(...)
Ineos Vinyls	(...)

05-01/3-3

240 Tablo 3: TDI İlgili Pazarındaki Pazar Payları

TDI	Pazar Payı %
Borsod	(....)
Cognis Türkiye	(....)

Tablo 4: MDI İlgili Pazarındaki Pazar Payları

MDI	Pazar Payı %
Borsod	(....)
Cognis Türkiye	(....)

250 Yukarıda yer verilen tablolardaki bilgilerden görüldüğü üzere Borsodchem, PVC reçine ve TDI pazarlarında %(...)'un altında pazar paylarına sahiptir. Yine, bildirim formundaki bilgiler kapsamında Borsodchem'in MDI pazarındaki payının da % (...) ile daha düşük bir seviyede olmasına karşın yapılan görüşmede anılan payın % (...) da olabileceği ifade edilmiştir. Ancak, tamamiyle ithalata bağlı TDI ve MDI piyasasında çok çeşitli pazar payları tahminlerinin mevcut olduğu ve bu tahminlerin çok da sağlıklı olmadığı noktasından hareketle, Borsodchem'in Türkiye'de elde ettiği satış payları hakkında söz konusu bildirim çerçevesinde analiz yapmanın daha doğru olacağı kanaatine varılmıştır.

Öte yandan, dosya konusu işlem neticesinde, FCH'nin ortak kontrolü altındaki Cognis Türkiye teşebbüsünün faaliyetlerinin de değerlendirilmesi gerekmektedir. Cognis Türkiye FCH'yi kontrol eden Permira Holding ile Goldman Sachs teşebbüsünün ortak kontrolü altındadır. Bildirim formunda Permira Holding'in ve Goldman Sachs'ın Cognis dışında Türkiye'de başka bir faaliyetinin olmadığı ifade edilmektedir.

260 Cognis Türkiye "özel kimyasallar" olarak ifade edilen geniş bir pazarın "plastik katkıları" alt pazarında faaliyet göstermektedir. Anılan teşebbüsün MDI, TDI ve PVC pazarlarında üretim, satış ve ithalatı yoktur. PVC tek başına bir ürün olarak kullanılmadığı için ana hatlarıyla katkı maddeleri olarak adlandırılacak yumuşatıcılar, kaydırıcılar, stabilizatörler, plastifiyanlar, slipping agentlar, antistatik maddelerin PVC ile birlikte kullanılması gerekmektedir. Söz konusu teşebbüs bu katkı maddelerinin üretimini gerçekleştirmektedir. Bu çerçevede, Cognis'in ürettiği plastik katkı maddelerinin PVC reçine pazarı ile "dikey bir ilişki" içinde bulunduğu ve PVC ile adı geçen katkı ürünlerinin "tamamlayıcı" bir ürün yelpazesi oluşturdukları anlaşılmaktadır. Rekabet Uzmanlarına, Cognis Türkiye yetkilileri yapılan görüşmede, üretimini yaptıkları özel kimyasallarda % (...) ile % (...) arasında pazar paylarına sahip olduklarını ancak bu rakamların çok sağlıklı olmayabileceğini ifade etmişlerdir.

280 Bu noktada, Borsodchem'in hakim durumda olmadığı ilgili ürün pazarlarında; çok fazla sayıda ithalatçının faaliyet gösterdiği, ithalatın önünde herhangi bir engel bulunmadığı, Borsodchem'in Türkiye'de distribütörler/acenteler vasıtasıyla dağınık bir organizasyon yapısında satışlarını gerçekleştirdiği, Cognis'in ortak kontrol altında bulunduğu ve PVC pazarında Petkim'in yüksek bir paya sahip olduğu unsurları da göz önüne alındığında, Cognis ile Borsodchem arasında devir sonrası oluşabilecek "tamamlayıcı mallar" açısından FCH'nin kontrolü altında dikey bütünleşmeye benzer bir yapının ortaya çıkma ihtimalinin düşük de olsa söz konusu olabileceği ancak rekabet şartlarını önemli ölçüde etkileyecek bir düzeyde olmayacağı kanaatine ulaşılmaktadır.

05-01/3-3

Bu çerçevede, Macaristan'da yerleşik teşebbüslerden FCH'nin Borsodchem'i almasından sonra Türkiye pazarında oluşan pazar payları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Tablo 5: MDI, TDI ve PVC İlgili Pazarlarındaki Devir Öncesi/Sonrası Pazar Payları

İlgili Ürün Pazarı	Devir Öncesi Borsod	Devir Sonrası Borsodchem+FCH
PVC	% (...)	% (...)
TDI	% (...)	% (...)
MDI	% (...)	% (...)

290

Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında; başvuru konusu devralma işlemi sonucunda ilgili pazarlarda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunun doğmayacağı sonucuna varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

300

Bildirime konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, dolayısıyla bildirime konusu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.